

2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“ aprašo 6 priedas

2022–2030 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJOS EKONOMIKOS TRANSFORMACIJOS IR KONKURENCINGUMO PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS NR. 05-001-01-04-02 „SKATINTI ĮMONES PEREITI LINK NEUTRALIOS KLIMATUI EKONOMIKOS“ VEIKLOS „CO₂ SURINKIMO IR SAUGOJIMO, VANDENILIO IR KITŲ INOVATYVIŲ TECHNOLOGIJŲ PANAUDOJIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS LIETUVOS PRAMONĖS ĮMONĖSE, VEIKIANČIOSE LABIAUSIAI NEIGIAMAI PAVEIKTOSE TERITORIJOSE“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS

VEIKLOS AR POVEIKLĖS, KURIOMS NUSTATOMOS PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGOS											
Veiklos ar poveiklės pavadinimas	Finansavimo šaltinis	Prioritetas ar komponentas	Uždavinys ar priemonė	Veikla ar poveiklė	Intervencinės priemonės kodas	Regionas, kuriam priskiriama veikla ar poveiklė	Paramos formos kodas	Pagrindinės teritorinės srities kodas (-ai)	Ekonominės veiklos kodas (-ai)	„Europos socialinio fondo +“ antrinių temų kodai	Lyčių lygybės matmens kodas
CO ₂ surinkimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybių vertinimas Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose	2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa (toliau – Investicijų programa)	9	9.1	9.1.1 Europos Sąjungos (toliau – ES) apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (toliau – ATLPS) dalyvau-	029	Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	01 – dotacija	32 – kitų rūšių tikslinės teritorijos	26 (kitos nenurodytos paslaugos)	–	03 – neutralumas lyties požiūriu

				jančių pramonės įmonių transfor- macija (dekarboni- zavimas)							
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio kodas	Matavimo vienetai	Siektina reikšmė
Perkančiosios organizacijos įsigyta galimybių studija	P-05-001-01-04-02-34 (P.S.2. 1040)	Vienetai	1
ES ATLPS dalyvaujančių įmonių, potencialiai galinčių diegti įperkamai švariai energijai skirtas technologijas, sistemas ir infrastruktūras, dalis nuo visų ES ATLPS dalyvaujančių įmonių	R-05-001-01-04-02-25 (R.S.2. 3041)	Procentai	35

SPECIALIEJI FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

1. Taikomi teisės aktai

1.1. Teisės aktai, kuriais vadovaujamasi rengiant, teikiant ir vertinant projekto įgyvendinimo planą (toliau – PĮP), priimant sprendimą dėl projekto finansavimo, sudarant projekto sutartį ir įgyvendinant projektą, finansuojamą pagal 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“ veiklos „CO₂ surinkimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybių vertinimas Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose“ projektų finansavimo sąlygų aprašą (toliau – PFSA):

1.1.1. 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas;

1.1.2. 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės, su visais pakeitimais;

1.1.3. 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa, patvirtinta 2022 m. rugpjūčio 3 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022) 5742, kuriuo patvirtinama programa „2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa“ dėl paramos iš Europos regioninės

plėtos fondo, Sanglaudos fondo, „Europos socialinio fondo +“ ir Teisingos pertvarkos fondo Lietuvoje siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo, su visais pakeitimais;

1.1.4. Teritorinis teisingos pertvarkos planas, patvirtintas 2022 m. gruodžio 13 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022) 9626, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas C(2022) 5742, kuriuo patvirtinama programa „2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programa“ dėl paramos iš Europos regioninės plėtos fondo, Sanglaudos fondo ir „Europos socialinio fondo +“ Lietuvoje siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo (toliau – Teritorinis teisingos pertvarkos planas);

1.1.5. Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas;

1.1.6. 2022–2030 metų plėtos programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 247 „Dėl 2022–2030 metų plėtos programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtos programos patvirtinimo“;

1.1.7. Strateginio valdymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Strateginio valdymo metodika);

1.1.8. Vadovaujančiosios, administruojančiosios ir audito institucijų funkcijų, įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą „Naujos kartos Lietuva“, paskirstymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1322 „Dėl pasirengimo administruoti Europos Sąjungos lėšas ir jų administravimo“;

1.1.9. 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – Taisyklės);

1.1.10. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės);

1.1.11. Stebėsenos rodiklių nustatymo ir skaičiavimo aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“.

1.2. PFSA vartojamos sąvokos:

1.2.1. **Galimybių studija** – projekto galimybių vertinimas ir analizė, kuriais siekiama paremti sprendimų priėmimo procesą objektyviai ir racionaliai atskleidžiant jo stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes, taip pat nustatant išteklius, kurių reikia jam įvykdyti, ir jo sėkmės perspektyvas.

1.2.2. **Pramonės įmonė** – įmonė, vykdanči pramonės ekonominę veiklą pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), tvirtinamą Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus įsakymu, priskirtiną B sekcijai „Kasyba ir karjerų eksploatavimas“ (išskyrus šias ekonomines veiklas: B sekcijos 06 skyriaus „Žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba“, B sekcijos 08.92 klasės „Durpių gavyba“ ir B sekcijos 09.1 grupės „Naftos ir

gamtinių dujų gavybai būdingų paslaugų veikla“) ir C sekcijai „Apdirbamoji gamyba“ (išskyrus C sekcijos 19 skyriaus „Kokso ir rafinuotų naftos produktų gamyba“ ekonominę veiklą).

1.2.3. Kitos PFSA vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente (ES) 2021/1060, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, Taisyklėse.

2. Reikalavimai projektams

2.1. Remiama veikla: galimybių studijos parengimas, kurioje būtų analizuojama CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybių vertinimas Lietuvos pramonės įmonėse (toliau – pramonės įmonės), veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose. Labiausiai dėl perėjimo prie klimato neutralios ekonomikos paveiktos teritorijos suprantamos taip, kaip nustatyta Teritoriniame teisingos pertvarkos plane (Kauno apskritis, Šiaulių apskritis, Telšių apskritis).

Remiamos veiklos tikslas – nustatyti būtinus parengiamuosius veiksmus, kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose. Atliktos galimybių studijos rezultatai turi padėti sudaryti sąlygas pramonės įmonėms transformuotis ir iki 2050 m. pasiekti nacionalinius klimato kaitos švelninimo tikslus, nustatytus Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XIV-490 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ (toliau – Klimato kaitos valdymo darbotvarkė), 23.1 papunktyje.

2.2. Reikalavimai pareiškėjui:

2.2.1. Galimas pareiškėjas – viešojo įstaiga Inovacijų agentūra.

2.2.2. Projekto partneriai nėra galimi.

2.2.3. Finansavimas gali būti skiriamas pareiškėjui visose srityse, išskyrus Reglamento (ES) 2021/1056 9 straipsnyje nustatytus atvejus.

2.2.4. Finansavimas nėra skiriamas pareiškėjui, kuriam pritaikytos tarptautinės sankcijos ir (arba) jo ir (arba) su juo susijusių įmonių vykdomoje veikloje, veiksmuose, sandoriuose dalyvauja subjektai, kuriems pritaikytos tarptautinės sankcijos, kai šių įmonių veiklos, veiksmų ir (ar) sandorių vykdymas draudžiamas ar prieštarauja Lietuvos Respublikoje įgyvendinamoms tarptautinėms sankcijoms, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo 7 straipsniu (Juridinių asmenų ar kitų organizacijų, neturinčių juridinio asmens statuso, kurios nuosavybės teise priklauso arba yra kontroliuojamos subjekto, kuriam taikomos sankcijos, sąrašas skelbiamas Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje <https://fntt.lt/lt/tarptautines-finansines-sankcijos/4166>), arba veikloje, veiksmuose, sandoriuose dalyvauja užsieniečiai, įtraukti į Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvą, viešąjį sąrašą, skelbiamą Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos interneto svetainėje <https://www.migracija.lt/u%C5%BESienie%C4%8Di%C5%B3-kuriems-draud%C5%BEiama-atvykti-s%C4%85ra%C5%A1as>.

2.3. Reikalavimai, keliami projektui:

2.3.1. Projekto veiklos negali būti finansuotos ar finansuojamos iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (ar) savivaldybės, ES investicijų fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės

paramos lėšų ir už kurias sumokėti skyrus ES investicijų fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos daugiau nei vieną kartą, įskaitant *de minimis* pagalbą.

2.3.2. Projekto veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos. Dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti PĮP pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių IV skyriaus antrajame skirsnyje nustatyta tvarka. Projekto veiklos turi būti baigtos ne vėliau kaip iki 2026 m. rugpjūčio 31 d.

2.3.3. Projekto veiklos turi būti pradėtos įgyvendinti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos. Projekto veiklų pradžia suprantama kaip kvietimo dalyvauti pirkime skelbimo ES investicijų interneto svetainėje esinvesticijos.lt data (vykdant konkursą arba derybas, kai tokį pirkimo būdą nustato Projektų finansavimo ir administravimo taisyklių 7 priede pateiktos Pirkimų taisyklės). Dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti PĮP pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų pradžios laikotarpis gali būti pratęstas.

2.3.4. Pasirašius projekto sutartį, projekto vykdytojas turi inicijuoti tarpinstitucinės darbo grupės sudarymą iš Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, socialinių ir ekonominių partnerių bei projekto vykdytojo atstovų (toliau – Darbo grupė). Darbo grupės sudėtis tvirtinama Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu. Darbo grupė dalyvauja projekto įgyvendinimo stebėsenoje, taip pat atlieka veiksmus, nurodytus PFSA 2 priede. Darbo grupės posėdžius ir jų techninę priežiūrą organizuoja projekto vykdytojas. Projekto vykdytojas, siekdamas pradėti viešųjų pirkimų procedūras, remdamasis PFSA 2 priedu, kuriame išsamiai aptariami galimybių studijos turinio reikalavimai ir užduotys paslaugų teikėjui, parengia ir su Darbo grupe suderina galimybių studijos įsigijimo techninę specifikaciją ir pirkimo sąlygas.

2.3.5. Projektui taikomi visi pirmiau PFSA išvardyti rodikliai, kurių metodiniai skaičiavimo aprašai skelbiami kartu su kvietimu teikti PĮP. Projekto vykdytojui nepasiekus rodiklių reikšmių, nurodytų projekto sutartyje, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių IV skyriaus penktojo skirsnio 171–178 punktų nuostatos.

2.3.6. Pagal PFSA projektui įgyvendinti skiriama iki 500 000 (penkių šimtų tūkstančių) eurų ES fondų investicijų lėšų. Projekto įgyvendinimo lėšos teritorijoms, nustatytoms Teritoriniame teisingos pertvarkos plane, skiriamos iš Teisingos pertvarkos fondo. Numatoma paskelbti vieną kvietimą teikti PĮP finansavimui gauti.

2.3.7. Didžiausia galima projektui skirti finansavimo lėšų suma yra iki 500 000 (penkių šimtų tūkstančių) eurų ES fondų investicijų lėšų. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. tinkamų finansuoti išlaidų.

2.3.8. Projektų atranka atliekama projektų planavimo būdu, laikantis Strateginio valdymo metodikos 84 punkte nustatytų reikalavimų.

2.3.9. Pareiškėjas ir projektas turi atitikti bendruosius projektų atrankos kriterijus, kurių sąrašas ir vertinimo metodika nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 2 priede.

2.3.10. Papildomi projekto matomumo reikalavimai, nenurodyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, nėra taikomi.

2.3.11. Informavimas apie projektą ir komunikacija atliekami Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VIII skyriaus pirmajame skirsnyje nustatyta tvarka.

2.3.12. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VIII skyriaus šeštajame skirsnyje nustatyta tvarka ir terminais. 2.4. Pareiškėjas turi parengti PĮP ir kartu su PĮP administruojančiajai institucijai pateikti šiuos dokumentus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių III skyriaus antrajame skirsnyje ir kvietime teikti PĮP nustatyta tvarka: dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžeto pagrįstumą (komercinius pasiūlymus, nuorodas į rinkoje vyraujančias kainas, buhalterines pažymas apie praėjusių 6 mėnesių darbo užmokestį arba nuorodas į rinkoje esančių panašių pozicijų siūlomus arba gaunamus darbo užmokesčius ir kita). 2.5. Reikalavimai, keliami įgyvendinant projektą planuojamos įsigyti galimybių studijos turiniui: 2.5.1. Galimybių studija turi nustatyti būtinus parengiamuosius veiksmus, kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą pramonės įmonėse: 2.5.1.1. Turi būti atlikta galiojančių ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų analizė ir įvertinta užsienio šalių patirtis dėl galimybių taikyti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitas inovatyvias technologijas pramonės įmonėse. 2.5.1.2. Turi būti įvertintas poveikis aplinkai dėl galimybių taikyti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitas inovatyvias technologijas pramonės įmonėse. 2.5.2. Galimybių studijoje turi būti įvertintos ne mažiau kaip 35 proc. ES ATLPS dalyvaujančių įmonių galimybės diegti įperkamos švarios energijos technologijas, sistemas ir infrastruktūrą (pvz., CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo (angl. CCU), žaliojo vandenilio ir kt.). 2.5.3. Galimybių studijoje turi būti pateikti konkretūs pasiūlymai, kurie padėtų pasiekti nustatytas rodiklių reikšmes ir veiklos tikslus, įvertintos įvairios taikytinos technologijos (CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijos (angl. CCU), vandenilio ir kitos inovatyvios technologijos), atsižvelgiant į pramonės įmonių veikimo sritį (t. y. kokios technologijos geriausiai tiktų pagal įvairių įmonių galimybes), atsižvelgiant į jų veiklos specifiką ir veikimo sritį). 2.5.4. Kiti išsamūs galimybių studijos turinio reikalavimai nustatyti PFSA 2 priede.
2.1. Reikalavimai jungtinio projekto projektams
Netaikoma.
3. Horizontaliųjų principų (toliau – HP) reikalavimai
Neutralumas – projektas negali daryti neigiamo poveikio HP. Įgyvendinant projektą neturi būti pažeidžiami HP: darnaus vystymosi, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą; lygių galimybių ir nediskriminavimo (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos, negalios ar kt.), įskaitant prieinamumo visiems reikalavimo užtikrinimą (paslaugų, infrastruktūros, fizinės ar e. aplinkos sprendimai, informacijos, transporto prieinamumo ir pan.); inovatyvumo (kūrybingumo) (siekiant paskatinti ES ATLPS pramonės įmones dekarbonizuotis, bus investuojama į analitinę veiklą, siekiant sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai, kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS)

ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijos (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose). Projekte neturi būti numatyta veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant HP.

Projekto atitikties reikšmingos žalos nedarymo horizontaliajam principui vertinimo reikalavimai pateikiami PFSA 1 priede.

Veikla, vadovaujantis 2021 m. vasario 18 d. Komisijos pranešimu – Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal Ekonomikos atsparumo ir didinimo priemonės reglamentą techninėmis gairėmis (2021/C 58/01), atitinka reikšmingos žalos nedarymo principą, nes neturi neigiamo numatomo poveikio 6 aplinkos tikslams, nurodytiems 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, 17 straipsnio 1 dalies a–f punktuose, arba numatomas jų poveikis yra nereikšmingas, t. y. nedaro tiesioginio ir pirminio netiesioginio poveikio per visą gyvavimo ciklą.

3.1. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) reikalavimai

Projektas neturi pažeisti Chartijos pagrindinių teisių: orumo; asmenų, privataus ir šeimos gyvenimo, sąžinės ir saviraiškos laisvės; asmens duomenų; prieglobsčio ir apsaugos perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo atvejų; teisių į nuosavybę ir teisių užsiimti verslu; lyčių lygybės, vienodo požiūrio ir lygių galimybių, nediskriminavimo ir neįgalųjų teisių; vaiko teisių; gerojo administravimo, veiksmingo teisinės gynybos, teisingumo; solidarumo ir darbuotojų teisių; aplinkos apsaugos.

4. Apskritis, kurioje gali būti įgyvendinami projektai

Labiausiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos paveiktos teritorijos: Kauno apskritis, Šiaulių apskritis, Telšių apskritis.

5. Reikalavimai valstybės pagalbai

Netaikoma.

6. Projektų atrankos kriterijai

Pareiškėjas ir projektas turi atitikti bendruosius projektų atrankos kriterijus, kurių sąrašas ir vertinimo metodika nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 2 priede.

6.1. Jungtinio projekto projektų atrankos kriterijai

Netaikoma.

7. Reikalavimai įgyvendinus projektų veiklas

Netaikoma.

8. Kiti reikalavimai

Projektų įgyvendinimo priežiūrai sudaromas projekto priežiūros komitetas, kuris stebi projekto įgyvendinimo pažangą ir teikia rekomendacijas dėl projekto įgyvendinimo. Projekto priežiūros komitetas sudaromas iš administruojančiosios institucijos ir Ministerijos atstovų, į projekto priežiūros komitetą gali būti kviečiami kitų institucijų, įstaigų ar organizacijų atstovai ir socialiniai ir ekonominiai partneriai. Projekto priežiūros komiteto sudėtis tvirtinama ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu, o jo veiklos principai nustatomi šio komiteto darbo reglamente.

IŠLAIDŲ TINKAMUMO FINANSUOTI REIKALAVIMAI

9. Išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai

- 9.1. Projekto išlaidos turi atitikti PFSA 9.2–9.4 papunkčiuose ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VII skyriuje išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.
- 9.2. Tinkamos finansuoti išlaidos:
- 9.2.1. galimybių studijos parengimo paslaugų pirkimo išlaidos;
- 9.2.2. projektą vykdančio personalo darbo užmokestis ir išlaidos su darbo santykiais susijusiems darbdavio įsipareigojimams, apskaičiuotos teisės aktų, reguliuojančių darbo užmokestį ir darbo santykius, nustatyta tvarka, kaip nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VII skyriuje. Šios išlaidos turi sudaryti ne daugiau kaip 15 proc. visų projekto tinkamų finansuoti išlaidų;
- 9.2.3. projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidos už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijas už nepanaudotas kasmetines atostogas bei projektą vykdančio personalo išmokos už papildomas poilsio dienas;
- 9.2.4. viešinimo išlaidos, tačiau jos turi sudaryti ne daugiau kaip 1 proc. visų projekto tinkamų finansuoti išlaidų;
- 9.2.5. netiesioginės išlaidos – projekto administravimo išlaidos.
- 9.3. Kryžminis finansavimas netaikomas.
- 9.4. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

10. Projektų veiklų ir jungtinio projekto projektų įgyvendinimui taikomi supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai

Taikoma netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma.

☐ Indeksuojama ☒ Neindeksuojama				
Veiklos ir (ar) išlaidos, kurioms taikomi supaprastintai apmokamų išlaidų dydžiai	Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio kodas	Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio versija	Supaprastintai apmokamų išlaidų dydžio pavadinimas	Papildoma informacija
Netiesioginės projekto išlaidos	FN-01	01	7 proc. netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma	Netiesioginės projekto išlaidos skaičiuojamos nuo tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų. Fiksuotoji norma apmokama Taisyklių 172.1 papunktyje nustatyta tvarka.

Kasmetinių atostogų išmokos	FN-05-01 – FN-05-07	01	Kasmetinių atostogų išmokų fiksuotoji norma	
--------------------------------	---------------------	----	--	--

2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“ veiklos „CO₂ surinkimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybių vertinimas Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose“ projektų finansavimo sąlygų aprašo
1 priedas

PROJEKTO (ĮSKAITANT JUNG TINĮ PROJEKTĄ) ATITIKTIES REIKŠMINGOS ŽALOS NEDARYMO HORIZONTALIAJAM PRINCIPUI VERTINIMO REIKALAVIMŲ APRAŠAS

Finansavimo šaltinis, pagal kurį finansuojamas projektas:

- ☐ Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP)
☒ Europos Sąjungos fondų investicijų programa (toliau – ESFIP)

Aplinkos tikslai <i>(pagal 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088)</i>	Pagrindimas <i>(remiantis priemonių (kai finansavimo šaltinis EGADP) arba veiksmų (veiklų) (kai finansavimo šaltinis ESFIP) vertinimo klausimynais, nurodykite tik tą klausimyno vertinimo dalį, kuri aktuali finansuotinai veiklai)</i>	Pagrindimo dokumentai <i>(nurodomas dokumentas, kuris bus vertinamas, siekiant įvertinti projekto atitiktį aplinkos tikslams, arba pateikiama šių atitiktį pagrindžianti informacija)</i>
1. Klimato kaitos švelninimas	Siekiant sudaryti ilgalaikės sąlygas visų Europos Sąjungos (toliau – ES) apyvartinių taršos leidimų sistemos (toliau – ATLPS) pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai (inicijuota	Veiksmas (veikla) dėl savo pobūdžio neturės tiesioginio ar netiesioginio neigiamo poveikio klimato kaitos

	galimybių studija), kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvoje (nustatytose labiausiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos nukentėjančiose teritorijose). Nustatyta, kad įgyvendinat veiksmą (veiklą) bus siekiama su klimato kaita susijusio (100 proc.) ir aplinkos tikslo koeficiento (40 proc.), todėl laikoma, kad veiksmai (veiklos) atitinka klimato kaitos švelninimo tikslą. Šis veiksmas (veikla) dėl savo pobūdžio neturės jokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio klimato kaitos švelninimo tikslui, nes nenumatoma, kad įgyvendinant veiksmą (veiklą) būtų kuriama infrastruktūra, kuri galėtų turėti ženklių poveikį klimato kaitai ir išskirtų šiltnamio efektą sukeliančių dujų. Atvirkščiai – bus išanalizuotos galimybės taikyti technologijas, kurios užtikrintų 0 (nulines) emisijas.	švelninimo tikslui, todėl pagrindimo dokumentai neteikiami.
2. Prisitaikymas prie klimato kaitos	Siekiant sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai (inicijuota galimybių studija), kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvoje (nustatytose labiausiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos nukentėjančiose teritorijose). Šis veiksmas (veikla) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos tikslui, nes neplanuojamos kurti jokios infrastruktūros (nauja statyba ar infrastruktūros modernizavimas) potvynių zonoje, taip pat pagal šią veiklą nebus įsigyta jokios įrangos.	Veiksmas (veikla) dėl savo pobūdžio neturės tiesioginio ar netiesioginio neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos tikslui, todėl pagrindimo dokumentai neteikiami.
3. Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Siekiant sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai (inicijuota galimybių studija), kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂	Veiksmas (veikla) dėl savo pobūdžio neturės tiesioginio ar netiesioginio neigiamo poveikio tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugos

	surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. <i>CCU</i>), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvoje (nustatytose labiausiai dėl perėjimo prie klimatu neutralios ekonomikos nukentėsiąsiose teritorijose). Šis veiksmas (veikla) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam aplinkos tikslui, nes nenumatoma kurti jokios infrastruktūros šalia vandens telkinių, kuri galėtų turėti įtakos tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui, o planuojama įsigyti įranga turės atitikti visuotinai ES taikomus standartus ir utilizuojama taikant visus būtinus reikalavimus.	tiksliui, todėl pagrindimo dokumentai neteikiami.
4. Perėjimas prie žiedinės ekonomikos, įskaitant atliekų prevenciją ir perdirbimą	Siekiant sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai (inicijuota galimybių studija), kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. <i>CCS</i>) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. <i>CCU</i>), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvoje (nustatytose labiausiai dėl perėjimo prie klimatu neutralios ekonomikos nukentėsiąsiose teritorijose). Numatomas veiksmas (veikla) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio perėjimo prie žiedinės ekonomikos, įskaitant atliekų prevenciją ir perdirbimą, tikslui.	Numatomas veiksmas (veikla) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ar netiesioginio poveikio perėjimo prie žiedinės ekonomikos, įskaitant atliekų prevenciją ir perdirbimą, tikslui, todėl pagrindimo dokumentai neteikiami.
5. Oro, vandens ar žemės taršos prevencija ir kontrolė	Siekiant sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai (inicijuota galimybių studija), kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. <i>CCS</i>) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. <i>CCU</i>), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvoje (nustatytose labiausiai dėl perėjimo prie klimatu neutralios ekonomikos nukentėsiąsiose teritorijose). Šie veiksmai (veiklos) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam aplinkos tikslui.	Veiksmas (veikla) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio oro, vandens ar žemės taršos prevencijos ir kontrolės tikslui, todėl pagrindimo dokumentai neteikiami.

6. Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Siekiant sudaryti ilgalaikes sąlygas visų ES ATLPS pramonės įmonių pertvarkai, bus nustatyti būtini parengiamieji veiksmai (inicijuota galimybių studija), kurių reikėtų imtis nacionaliniu lygiu, norint sudaryti sąlygas ateityje užtikrinti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. <i>CCS</i>) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. <i>CCU</i>), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo plėtrą Lietuvoje (nustatytose labiausiai dėl perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos nukentėjančiose teritorijose). Šis veiksmas (veikla) (dėl savo pobūdžio) neturės jokio neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam aplinkos tikslui, nes nenumatoma kurti infrastruktūros „Natura 2000“, UNESCO pasaulinio paveldo ar kitose saugomose teritorijose ar jos modernizuoti.	Veiksmas (veikla) dėl savo pobūdžio neturės tiesioginio ar netiesioginio neigiamo poveikio biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo tikslui, todėl pagrindimo dokumentai neteikiami.
--	---	--

2022–2030 metų plėtros programos
valdytojos Lietuvos Respublikos
ekonomikos ir inovacijų ministerijos
ekonomikos transformacijos ir
konkurencingumo plėtros programos
pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02
„Skatinti įmones pereiti link neutralios
klimatui ekonomikos“ veiklos „CO₂
surinkimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų
inovatyvių technologijų panaudojimo
galimybių vertinimas Lietuvos pramonės
įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai
paveiktose teritorijose“ projektų
finansavimo sąlygų aprašo
2 priedas

GALIMYBIŲ STUDIJS TURINIUI KELIAMŲ REIKALAVIMŲ IR UŽDUOČIŲ PASLAUGOS TEIKĖJUI APRAŠAS

I SKYRIUS SITUACIJOS APRAŠYMAS

1. Europos žaliasis kursas įgyvendinamas siekiant Europos Sąjungos (toliau – ES) nepriklausomumo nuo dujų importo iš Rusijos Federacijos. Rusijos Federacijos invazija į Ukrainą turi daug įtakos ES, taip pat ir Lietuvos daug energijos naudojančių pramonės šakų ekosistemai.

2. Norint pasiekti ilgalaikius Europos žaliojo kurso tikslus, reikia keisti paradigmą ir, vertinant technologines naujoves, pasinaudoti naujausiomis klimato kaitos mažinimo priemonėmis, sukurti ES apyvartinių taršos leidimų sistemoje dalyvaujančių ir nedalyvaujančių Lietuvos pramonės įmonių (toliau – pramonės įmonės) pertvarkos kryptis ir konkrečius žingsnius. Tai paspartins ne tik technologinius pokyčius, galias inovacijas (angl. *deep tech*), bet ir sudarys palankias sąlygas subalansuotai Lietuvos regionų plėtrai ilguoju laikotarpiu.

3. Europos Komisija (toliau – EK) 2020 m. vasario 26 d. paskelbto Komisijos tarnybų darbinio dokumento „Šalies ataskaita. Lietuva 2020“ (SWD(2020) 514 galutinis) D priede pateikė EK tarnybų nuomonę dėl prioritetinių investicinių sričių ir bendrųjų sąlygų tam, kad Lietuvoje būtų veiksmingai panaudotos 2021–2027 m. Teisingos pertvarkos fondo investicijos. EK nustatė, kad didelį šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) išsiskyrimą Lietuvoje lemia didelis Lietuvos ekonomikos energijos suvartojimo intensyvumas ir keli labai daug ŠESD išmetantys pramonės įrenginiai, kurie veikia Kauno, Telšių ir Šiaulių apskrityse ir yra labai svarbūs užimtumo šaltiniai šiuose regionuose.

4. Inicijuojama galimybių studija „CO₂ surinkimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybių vertinimas Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose“ (toliau – galimybių studija) turėtų įvertinti paveikiausių Lietuvos regionų pramonės specifiką, siūlyti konkrečius pramonės įmonių, įmonių ekosistemos veiklos modelius ir veiksmus, siekiant sumažinti į regionų ekonomiką patenkančio anglies dioksido (toliau – CO₂) kiekį, jo pakartotinį panaudojimą, perdirbimą ir pašalinimą, tam numatyti esminius investicijų poreikius ir paramos mechanizmus bei siūlyti reguliavimo ir investicijų pokyčius.

5. Galimybių studijos siekis – atsparumo didinimas siekiant įgyvendinti regionų Europos žaliojo kurso tikslus, užtikrinti konkurencingą verslo plėtrą ir naujų įmonių kūrimą. Tai užkirs kelią didžiulėms žmogiškosioms ir ekonominėms klimato kaitos išlaidoms, didins augimą ir darbo vietų skaičių, įtraukų augimą (angl. *inclusive growth*). Kaip rodo praktika, investicijos ir naujose

įmonėse taikomos iniciatyvos greitų rezultatų regionuose neduoda. Tikslinių regionų perspektyva sietina su didžiųjų įmonių transformacija ir naujų įmonių ekosistemos, kuri gali formuotis aplink didžiąsias įmones, plėtra. Šios įmonės gali suteikti žinių apie rinkos poreikius, praktinę patirtį, atliekas ar energijos perteklių, kurį galima pakartotinai panaudoti, o pradedančiosios įmonės gali prisidėti prie patrunuojančiosios įmonės veiklos, mažindamos jos veiklos išlaidas, pritraukdamos inovacijų ar net susitelkdamos į didžiausią pridėtinę vertę sukuriančias veiklas. Numatytos verslo plėtos priemonės bus svarbios ne tik tiksliniams regionams ir savivaldybėms, bet ir aplink juos esančioms savivaldybėms, o bandomųjų projektų įgyvendinimo eiga – visos Lietuvos regionams.

II SKYRIUS

BENDRI REIKALAVIMAI GALIMYBIŲ STUDIJAI

6. Atlikdamas nustatytas užduotis, paslaugų teikėjas turi naudoti interaktyvų metodą (angl. *interactive evaluation practice*), į kurį turi būti aktyviai įtraukti viešojo sektoriaus atstovai ir suinteresuotieji socialiniai ir ekonominiai partneriai.

7. Paslaugų teikėjas, rengdamas galimybių studiją, turi atsižvelgti į šiuos teisės aktus:

7.1. 1992 m. Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, kuri įgyvendinama konkrečiais valstybių įsipareigojimais ir išmetamų ŠESD kiekio mažinimo mechanizmais;

7.2. 1997 m. gruodžio 11 d. Kiote priimtą Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolą;

7.3. 2012 m. gruodžio 8 d. Dohoje priimtą Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo Dohos pakeitimą;

7.4. 2015 m. balandžio 1 d. pasirašytą Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Islandijos susitarimą dėl Islandijos dalyvavimo bendrai vykdant Europos Sąjungos, jos valstybių narių ir Islandijos įsipareigojimus Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo antruoju įsipareigojimų laikotarpiu;

7.5. 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje priimtą Paryžiaus susitarimą;

7.6. 2015 m. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos metu patvirtintą Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 metų, kurioje kovai su klimato kaita nustatytas 13 tikslas „Imtis skubių veiksmų kovojant su klimato kaita ir jos poveikiu“ ir uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti;

7.7. 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas);

7.8. ES klimato kaitos ir energetikos 2030 m. tikslų įgyvendinimo teisės aktus;

7.9. Europos žaliąjo kurso iniciatyvas;

7.10. ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategiją ir ilgalaikės klimato kaitos politikos planavimo dokumentus, apibrėžiančius ES klimatui neutralios ekonomikos iki 2050 m. viziją;

7.11. 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1056, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas;

7.12. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija) su visais pakeitimais ir pagal Direktyvą (ES) 2018/2001 planuojamus priimti deleguotuosius aktus;

7.13. Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XIV-490 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo darbotvarkės patvirtinimo“ (toliau – Klimato kaitos valdymo darbotvarkė);

7.14. Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“;

7.15. Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą;

7.16. Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymą;

7.17. Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymą;

7.18. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą;

7.19. kitus ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktus, kurių taikymas yra aktualus siekiant iki 2050 m. klimato kaitos švelninimo tikslų, nustatytų Klimato kaitos valdymo darbotvarkės 23.1 papunktyje.

8. Paslaugų teikėjas, rengdamas galimybių studiją, turi vadovautis šių atliktų galimybių studijų rezultatais:

8.1. 2022 m. birželio 7 d. „Baltic-Nordic Roadmap for Co-operation on Clean Energy Technologies“;

8.2. 2022 m. birželio 27 d. „Building Momentum for the Long-Term CCS Deployment in the CEE Region – CCS National Roadmaps“;

8.3. 2022 m. birželio 28 d. „Lithuanian Hydrogen Sector Development Roadmap and the Action Plan for its Implementation (Final Report Summary)“.

9. Galimybių studiją turi sudaryti šios dalys: pradinė ataskaita; inovatyvių technologijų panaudojimo pramonės įmonėse vertinimas labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose ir teisinės aplinkos ir teisės aktų analizės (toliau – teisinė analizė) ataskaita; ataskaita, grįsta mokslo įrodymais apie CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU) taikymą ir CO₂ surinkimo, saugojimo ir panaudojimo galimybes pramonės įmonėse; pramonės įmonių perėjimo siekiant nulinių emisijų iki 2050 m. veiksmų planas; galutinė ataskaita.

III SKYRIUS PRADINEI ATASKAITAI KELIAM REIKALAVIMAI

10. Pradinės ataskaitos parengimas yra pirminis galimybių studijos etapas, apimantis galimybių studijos rengimo etapų valdymo (numatant rizikas) ir išsamaus darbo plano, skirto galimybių studijos nuostatomis įgyvendinti, parengimą ir suderinimą su suinteresuotomis pusėmis.

11. Pradinė ataskaita turi apimti išsamų darbo planą, skirtą galimybių studijai parengti, kuris turi apimti ir (arba) kurį rengiant turi būti atlikti šie veiksmai:

11.1. Turi būti parengta ir pristatyta išsamą projekto metodiką. Pristatymas turi būti parengtas ne vėliau kaip per dvi savaites nuo sutarties pasirašymo ir turi būti pristatytas Darbo grupei, nurodytai 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“ veiklos „CO₂ surinkimo ir saugojimo, vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo galimybių vertinimas Lietuvos pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose“ projektų finansavimo sąlygų aprašo 2.3.4 papunktyje (toliau – Darbo grupė). Perkančioji organizacija yra atsakinga už tai, kad informacija Darbo grupei būtų pateikta laiku.

11.2. Turi būti parengtas aiškus projekto masto ir atskirų etapų ribų, įskaitant numatomą pasiekti kiekvieną rezultatą, bei rizikų aprašymas.

11.3. Turi būti parengtas projekto tvarkaraštis, įskaitant orientacinį Darbo grupės susitikimų ir (arba) posėdžių, viešų susitikimų, į kuriuos įtraukti socialiniai ekonominiai partneriai, planą. Projekto tvarkaraštyje turi būti numatytos ne mažiau kaip trys konferencijos ir (arba) seminarai suinteresuotiems asmenims.

11.4. Turi būti parengtas projekto įgyvendinimo stebėsenos rodiklių, kurių pasiekimą turi stebėti perkančioji organizacija ir Darbo grupė, analizuojančios projekto rezultatus ir poveikį po sutarties sudarymo, sąrašas.

11.5. Turi būti parengtas pradinio posėdžio protokolas ir kitų posėdžių sąrašas bei trumpa jų planuojamo turinio santrauka.

12. Siekiant parengti pradinę ataskaitą, turi būti atliktos šios užduotys:

12.1. Ne vėliau kaip per dvi savaites nuo sutarties pasirašymo surengtas Darbo grupės susitikimas. Susitikimo tikslas – susitarti dėl rezultatų ir užduočių vykdymo, projekto etapų ir

grafikų, siūlomos metodikos ir duomenų bei informacijos, kurios paslaugų teikėjui reikia sėkmingai planuojamai veiklai vykdyti. Likus ne mažiau kaip 3 darbo dienoms iki pradinio susitikimo paslaugų teikėjas turi pateikti išsamią pradinio susitikimo darbotvarkę, įskaitant aptartinių klausimų sąrašą.

12.2. Surengtas seminaras, siekiant pristatyti pradinę ataskaitą suinteresuotiems asmenims.

13. Parengta pradinė ataskaita ir atitinkamų susitikimų protokolai turi būti tikslinami ir derinami pagal viešojo sektoriaus institucijų ir Darbo grupės susitikimų metu pateiktas pastabas.

IV SKYRIUS

INOVATYVIŲ TECHNOLOGIJŲ PANAUDOJIMO PRAMONĖS ĮMONĖSE VERTINIMUI LABIAUSIAI NEIGIAMAI PAVEIKTOSE TERITORIJOSE IR TEISINĖS ANALIZĖS ATASKAITAI KELIAM REIKALAVIMAI

14. Paslaugų teikėjas turi atlikti CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir anglies dioksido surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų inovatyvių technologijų panaudojimo pramonės įmonėse vertinimą labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose ir parengti dokumentą (toliau – vertinimo dokumentas), kuriame pateikiama labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose veikiančių pramonės įmonių struktūros analizė bent dviejų Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK 2 red.), tvirtinamo Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus įsakymu, lygiu bei pramonės įmonių technologinio pasirengimo taikyti inovatyvias technologijas analizė. Vertinimo dokumente turi būti pateikta konkrečių socialinių, ekonominių ir aplinkosauginių inovatyvių technologijų taikymo pramonės įmonėse analizė, leidžianti nustatyti geriausiai prie klimato neutralumo tikslų prisidedančias inovatyvias technologijas ir jų praktinį panaudojimą bei atsiperkamumą pramonės įmonėse, taikant sąnaudų ir naudos analizę atsižvelgiant į pramonės sektorių.

15. Vertinimo dokumente turi būti pateikta:

15.1. labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose veikiančių pramonės įmonių analizė, kuri apimtų pramonės įmonių struktūrą sektoriniu požiūriu, taip pat įvertintų šių įmonių pasirengimą taikyti inovatyvias technologijas;

15.2. CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU), vandenilio ir kitų (ne mažiau kaip dviejų) inovatyvių technologijų aprašymas, jų taikomumas įmonėse ir šių technologijų poveikis siekiant klimato neutralumo tikslų ir ŠESD mažėjimo;

15.3. pagrindimas, pagrįstas įrodymais ir kiekybine esamos padėties pramonės įmonių analize, kad būtų nustatytas didžiausią teigiamą poveikį turinčių technologijų sąrašas, kuriuo siekiama klimato neutralumo tikslų, pateikiamas perėjimo prie šių technologijų taikymo pramonės įmonėse planas ar strategija (apimanti ir laiko grafiką), atitinkantys Klimato kaitos valdymo darbotvarkėje pramonės įmonėms nustatytus tikslus;

15.4. socialinis, ekonominis ir aplinkosauginis inovatyvių technologijų pritaikymo pramonės įmonėse, veikiančiose labiausiai neigiamai paveiktose teritorijose, vertinimas.

16. Siekiant parengti vertinimo dokumentą, turi būti atliktos šios užduotys:

16.1. Atlikti dokumentų tyrimai ir vizitai vietoje, siekiant rinkti ir analizuoti statistinius duomenis, vertinimus, ataskaitas, strategijas ir pramonės įmonių planus nacionaliniu lygiu.

16.2. Atlikti suinteresuotųjų šalių interviu.

16.3. Atlikta kitų, ne mažiau kaip 5, valstybių gerosios praktikos apžvalga.

16.4. Parengta mokslinės ir taikomosios literatūros (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos, Pasaulio banko, EK ir kitų tarptautinių institucijų) atliktų analizių šia tema apžvalga.

16.5. Parengtas ataskaitos projektas, kuris turi būti pristatytas Darbo grupei ir patikslintas pagal Darbo grupės narių pastabas.

16.6. Inicijuoti ir surengti seminarai ir (arba) pristatymai suinteresuotiesiems šalims siekiant pristatyti pagal Darbo grupės pastabas ir pasiūlymus patikslintą vertinimo dokumento projektą. Ši

dalį apima darbotvarkės ir projekto pristatymo parengimą „Microsoft PowerPoint“ programa, dėl kurių turėtų būti susitarta su Darbo grupe.

16.7. Turi būti parengta ir Darbo grupei pateikta galutinė ataskaita, įskaitant suinteresuotųjų šalių atsiliepimus. Galutinė ataskaita turi būti patikslinta pagal susitikimo metu išsakytas Darbo grupės narių pastabas.

17. Paslaugos teikėjas turi parengti teisinės analizės ataskaitą, kurioje turi būti pateikti pasiūlymai dėl teisinio reguliavimo tobulinimo ir reikalingo teisinio reguliavimo diegimo, kad iki 2050 m. būtų pasiekti pramonės sektoriui Klimato kaitos valdymo darbotvarkės 26 punkte nustatyti tikslai ir uždaviniai.

18. Teisinė analizė turi apimti:

18.1. tarptautinių, ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų analizę. Teisės aktų analizėje turi būti išnagrinėtas esamas tarptautinis, ES teisinis reguliavimas klimato kaitos srityje bei šio reguliavimo integracija Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje;

18.2. moksliniais įrodymais grįstus pasiūlymus dėl nacionalinių teisės aktų tobulinimo ir jų poveikio. Pristatyme turėtų būti pateikti pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų tobulinimo ir jų poveikio (socialinio ir ekonominio) pramonės įmonėms ir klimato kaitos politikai;

18.3. pasiūlymus dėl reikalingų nacionalinių teisės aktų pakeitimų poreikio tam, kad galėtų būti taikomos vandenilio ir kitos (ne mažiau kaip dvi) inovatyvios technologijos, siekiant klimato neutralumo tikslų pramonės įmonėse.

19. Rengiant teisinę analizę, turi būti atliktos šios užduotys:

19.1. Parengta aktuali ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų analizė.

19.2. Parengti pasiūlymai dėl nacionalinių teisės aktų tobulinimo atsižvelgiant į tarptautinį, ES teisinį reguliavimą klimato kaitos srityje, taip pat įvertinus teisinio reguliavimo poreikį siekiant inovatyvių technologijų panaudojimo pramonės įmonėse.

19.3. Parengti pasiūlymai dėl reikalingų inicijuoti nacionalinių teisės aktų pakeitimų poreikio tam, kad pramonės įmonėse galėtų būti taikomos vandenilio ir kitos (ne mažiau kaip dvi) inovatyvios technologijos.

19.4. Parengtas teisinės analizės projektas, kuri turi būti pateiktas aptarti Darbo grupei.

19.5. Teisinės analizės projektas patikslintas pagal Darbo grupės pastabas.

V SKYRIUS

CO₂ SURINKIMO IR SAUGOJIMO (ANGL. CCS) IR CO₂ SURINKIMO IR PANAUDOJIMO TECHNOLOGIJŲ (ANGL. CCU) TAIKymo IR SURINKTO CO₂ SAUGOJIMO IR PANAUDOJIMO GALIMYBIŲ PRAMONĖS ĮMONĖSE ATASKAITAI KELIAMI REIKALAVIMAI

20. Paslaugų teikėjas turi parengti analizę, kurioje bus įvertinti sunkumai, kylantys dėl CO₂ surinkimo ir saugojimo (angl. CCS) ir CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU) taikymo pramonės įmonėse; taip pat turi atlikti vertinimą dėl šių technologijų taikymo, CO₂ surinkimo, saugojimo ir panaudojimo pramonės įmonėse (toliau kartu – CCS ir CCU analizė).

21. Paslaugų teikėjas CCS ir CCU analizės dokumente turi:

21.1. remdamasis kitų ES šalių praktika ir atsižvelgdamas į pramonės įmonių struktūrą pateikti sunkumų ir galimybių analizę dėl:

21.1.1. CO₂ surinkimo ir saugojimo technologijų (angl. CCS) taikymo pramonės įmonėse atsižvelgdamas į pramonės sektorius;

21.1.2. CO₂ surinkimo ir panaudojimo technologijų (angl. CCU) taikymo pramonės įmonėse atsižvelgdamas į pramonės sektorius;

21.2. parengti sąnaudų ir naudos analizę ir pateikti pasiūlymus dėl CO₂ surinkimo ir saugojimo:

21.2.1. įvertinti CO₂ surinkimo ir saugojimo potencialą Lietuvoje;

21.2.2. parengti pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų pakeitimų, pagal kuriuos būtų leidžiami su CO₂ saugojimu žemės gelmėse (iki 100 000 t) susiję žvalgymai, moksliniai

tyrimai arba eksperimentinė plėtra, naujų metodų bandymai. Pasiūlymai turi remtis kitų ES valstybių narių praktika;

21.2.3. atlikti CO₂ geologinio saugojimo rizikos įvertinimą;

21.2.4. sukurti technines specifikacijas ir sąlygas, kuriomis į žemės gelmes Lietuvoje galėtų būti įleidžiamas CO₂;

21.2.5. pateikti alternatyvų vertinimą dėl CO₂ surinkimo ir saugojimo ne Lietuvoje, atsižvelgdamas į CO₂ gabenti tinkamos infrastruktūros sukūrimo poreikį, įvertinęs potencialias CO₂ saugojimo vietas, sąnaudų ir naudos analizę;

21.3. remdamasis iki šiol atlikta analize, parengti pasiūlymus dėl surenkamo CO₂ tiesioginio ir netiesioginio panaudojimo galimybių pramonės įmonėse. Analizė turi apimti pasiūlymus, kokie konkretūs produktai galėtų būti kuriami panaudojant surinktą CO₂, atsižvelgiant į pramonės įmonių sektorių specifiką bei šių pasiūlymų socialinį, ekonominį ir aplinkosauginį vertinimą.

22. Rengiant CCS ir CCU analizę, turi būti atliktos šios užduotys:

22.1. Atlikti dokumentų tyrimai ir surengti reikalingi vizitai, siekiant rinkti ir analizuoti statistinius duomenis, vertinimus, ataskaitas, strategijas ir planus įmonių ir nacionaliniu lygiu.

22.2. Parengti suinteresuotųjų šalių interviu.

22.3. Parengti CCS ir CCU analizės ataskaitos projekto metmenys, kurie turi būti pateikti Darbo grupei ir patikslinti pagal jos pastabas.

22.4. Parengtas, Darbo grupei pristatytas ir pagal jos pastabas patikslintas CCS ir CCU analizės ataskaitos projektas.

22.5. Inicijuoti ir surengti seminarai ir (arba) pristatymai, ir (arba) diskusijos suinteresuotosioms šalims, siekiant:

22.5.1. pristatyti pagal Darbo grupės pastabas ir pasiūlymus patikslintus siūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kitoms suinteresuotoms ministerijoms dėl CO₂ geologinio saugojimo politikos plėtros Lietuvos Respublikos teritorijoje;

22.5.2. pagal Darbo grupės pastabas ir pasiūlymus patikslintą CCS ir CCU analizės ataskaitos projektą seminaro ir (arba) konferencijos metu pristatyti suinteresuotiems socialiniams ir ekonominiams partneriams. Šis veiksmas apima darbotvarkės projekto ir pristatymo parengimą „Microsoft PowerPoint“ programa, dėl kurių turėtų būti susitarta su Darbo grupe.

22.6. Atsižvelgiant į suinteresuotųjų šalių atsiliepimus parengta, Darbo grupei pateikta ir pagal susitikimo metu jos išsakytas pastabas užbaigta galutinė ataskaita.

VI SKYRIUS

PRAMONĖS ĮMONIŲ PERĖJIMO PRIE NULINIŲ EMISIJŲ IKI 2050 M. VEIKSMŲ PLANUI KELIAMSI REIKALAVIMAI

23. Paslaugų teikėjas, atsižvelgdamas į pramonės įmonių sektorius ir kitus ypatumus, turi parengti išsamų pramonės įmonių veiksmų planą, kad būtų pasiekti Klimato kaitos valdymo darbotvarkėje nustatyti klimato neutralumo tikslai (toliau – veiksmų planas).

24. Veiksmų planas turi apimti:

24.1. atsižvelgiant į sąnaudų ir naudos analizę numatomas išsamias veiksmų plano alternatyvas, atitinkančias kiekvieno pramonės įmonių sektoriaus ypatumus (turi būti nurodytos konkrečios priemonės, kurių reikia imtis siekiant iki 2050 m. klimato kaitos švelninimo tikslų, nustatytų Klimato kaitos valdymo darbotvarkės 23.1 papunktyje);

24.2. veiksmų plano alternatyvų socialinę, ekonominę ir aplinkosauginę analizę (turi būti nustatytos geriausios alternatyvos kiekvienam pramonės sektoriui, siekiančiam klimato neutralumo tikslų).

25. Rengiant veiksmų planą, turi būti atliktos šios užduotys:

25.1. Atlikti reikalingų dokumentų tyrimai ir surengti reikalingi vizitai, siekiant nustatyti konkrečius veiksmus kiekvienam iš pramonės sektorių.

25.2. Atlikti suinteresuotųjų šalių interviu.

25.3. Parengtas, Darbo grupei pristatytas ir pagal jos pastabas patikslintas atskirų pramonės įmonių sektorių poreikius atitinkantis ir su pramonės įmonėmis suderintas veiksmų plano projektas.

25.4. Inicijuoti ir surengti seminarai ir (arba) pristatymai, ir (arba) diskusijos suinteresuotosioms šalims.

VII SKYRIUS

GALUTINEI ATASKAITAI KELIAM REIKALAVIMAI

26. Galutinė ataskaita turi apimti:

26.1. projekto veiklų santrauką, įskaitant visų įvykusių susitikimų sąrašą;

26.2. glaustą projekto stebėsenos rodiklių, pateiktų pradinėje ataskaitoje, analizę;

26.3. glaustą projekto įgyvendinimo metu įgytų pamokų santrauką, kurią užsakovas ir suinteresuotos viešojo sektoriaus institucijos galėtų panaudoti panašioms projektams ateityje;

26.4. rekomendacijas Lietuvos institucijoms, kurios galėtų palengvinti ir papildyti projekto rezultatų įgyvendinimą, padidinti projekto poveikį ir prisidėti prie pramonės įmonių perėjimo prie klimatui neutralios ekonomikos.

27. Rengdamas galutinę ataskaitą, paslaugų teikėjas turi atlikti šias užduotis:

27.1. Apžvelgti atliktus darbus ir kilusius sunkumus bei apibendrinti projekto veiklas ir išmoktas pamokas.

27.2. Parengti rekomendacijas dėl veiksmų ar priemonių, kurios galėtų palengvinti ir papildyti projekto rezultatų įgyvendinimą ir padidinti projekto poveikį. Jei įmanoma, pirmenybę teikti rekomendacijoms, kurias lengva įgyvendinti („greitai laimi“).

27.3. Apibendrinti ir įvertinti projekto stebėsenos rodiklius.

27.4. Apibendrinti projekto rezultatus ir ataskaitas.

27.5. Parengti ataskaitos projektą, pristatyti jį Darbo grupei ir patikslinti pagal jos pastabas.

28. Galutinę ataskaitą paslaugos teikėjas perkančiajai organizacijai turi pateikti per sutartą terminą. Perkančioji organizacija gali pasidalyti rezultatais su suinteresuotomis viešojo sektoriaus institucijomis, socialiniais ir ekonominiais partneriais tam, kad jie pateiktų pastabų.

29. Perkančioji organizacija pastabas dėl pateiktų rezultatų pateiks per 30 kalendorinių dienų nuo jų gavimo dienos. Jei perkančioji organizacija per šį laikotarpį nereaguoja, laikoma, kad rezultatai patvirtinti.

30. Jei reikia paaiškinimų ar pataisymų, paslaugos teikėjas turi atsakyti per 10 darbo dienų nuo pastabų pateikimo ir nurodyti perkančiosios organizacijos pastabas.